श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः–

२०२७ सालको ऐन नं. ७

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रताप-भास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवन प्रजातन्त्र-श्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपाल-तारा परम पवित्र ॐ रामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

छापाखाना र प्रकाशनसम्बन्धी ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावनाः– छापाखाना र प्रकाशनसम्बन्धी ऐन, २०१९ (यसपछि मूल ऐन भनिएको) लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः– (१) यस ऐनको नाम "छापाखाना र प्रकाशनसम्बन्धी (संशोधन) ऐन, २०२७" रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. मूल ऐनको दफा ३० मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ३० को सट्टा देहायको दफा ३० राखिएको छ–

३०. समाचार, आलोचना वा प्रकाशन रोक्न श्री ५ को सरकारको अधिकारः–

(१) नेपालको संविधानबमोजिम स्थापित दलविहीन प्रजातान्त्रिक पञ्चायत प्रणाली-

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

925

लाई आघात पुऱ्याउने नियतले शान्ति र व्यवस्था खलल पार्ने वा त्यस्तो कुराको उद्योग वा दुरूत्साहन गर्ने वा दफा ५ को उप-दफा (१) को खण्ड (क) देखि खण्ड (ञ) सम्मको कुनै अपराध गर्ने कुनै समाचार, आलोचना वा प्रकाशनलाई रोक लगाउने ठहऱ्याएमा श्री ५ को सरकारले त्यस्तो समाचार, आलोचना वा अन्य प्रकाशन रोक्न आदेश दिन सक्नेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारले आदेश दिनु अघि दफा ३०.क बमोजिम गठन भएको प्रेस काउन्सिलको परामर्श लिनु पर्नेछ । तर सोबमोजिम परामर्श लिन नसकिएको अवस्थामा त्यस्तो आदेश दिएको ७ दिनभित्र प्रेस काउन्सिल-संग परामर्श माग्नु पर्नेछ ।

(३) उप-दफा (१) बमोजिम श्री ५ को सरकारले दिएको आदेशबाट मर्का पर्ने व्यक्तिले ३५ दिनभित्र सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

३. मूल ऐनको दफा ३० पछि दफा ३०.क र ३०.ख थप:– मूल ऐनको दफा ३० पछि देहायको दफा ३०क. र दफा ३०ख. थपिएको छ–

३० क. प्रेस काउन्सिलको गठन:– (१) श्री ५ को सरकारले सर्वोच्च अदालतको न्याया-धीश हुन सक्ने योग्यता पुगेको व्यक्तिको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय जीवनका विभिन्न क्षेत्रमा ख्याति प्राप्त व्यक्तिहरू तथा श्री ५ को सरकारका कर्मचारीहरूसमेत अन्य दश जना सदस्य भएको प्रेस काउन्सिल गठन गर्नेछ ।

(२) उप-दफा (१) बमोजिम गठन भएको प्रेस काउन्सिलको अध्यक्ष एवं सदस्यहरूको कार्यावधि २ वर्षको हुनेछ ।

(३) प्रेस काउन्सिलको अध्यक्ष वा कुनै सदस्यले आफ्नो कार्यावधि समाप्त हुनुअघि सदस्यले भए अध्यक्षसमक्ष र अध्यक्षले भए श्री ५ को सरकारसमक्ष लिखित-रूपमा राजीनामा पेश गरी सदस्यता छोड्न सक्नेछ ।

(४) प्रेस काउन्सिलको गठन, अध्यक्ष एवं सदस्यहरूले पाउने बैठक भत्ता तथा प्रेस काउन्सिलको कार्यविधि, कर्मचारीसम्बन्धी र अन्य व्यवस्था तोकिए-बमोजिम हुनेछ ।

३०ख. प्रेस काउन्सिलको काम, कर्तव्य र अधिकार:– प्रेस काउन्सिलको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:–

(क) राष्ट्रिय दृष्टिकोण एवं राष्ट्रिय हितलाई ध्यानमा राखी देश नरेश र पञ्चायत व्यवस्थाप्रति पूर्ण आस्थावान् हुने पत्रकारिताको विकासको लागि वातावरण-को सृजना गर्ने,

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१९८०

(ख) पत्रपत्रिका र श्री ५ को सरकारको बीचको सम्बन्ध सौहार्दपूर्ण र सहयोगात्मक बनाउने,

(ग) स्वस्थ एवं स्वच्छ पत्रकारिताको विकास गरी पत्रपत्रिकाहरूलाई हुर्काउन आवश्यक स्वस्थ वातावरण को सृजना गर्ने,

(घ) स्वच्छ र स्वस्थ पत्रपत्रिकाको विकासको लागि आवश्यक सुझाव तयार गरी श्री ५ को सरकारमा प्रस्तुत गर्ने

(ङ) पत्रपत्रिकाको विषयमा कुनै नियम वा नीतिमा परिवर्तन गर्नु परेमा श्री ५ को सरकारलाई सुझाव एवं सल्लाह प्रस्तुत गर्ने,

(च) पत्रकारिता एवं पत्रकार वर्गको हितमा संचालन गरिने कुनै पनि कार्यक्रममा मागेको राय सल्लाह एवं सुझावको रूपमा मसौदा तयार पारी श्री ५ को सरकारमा प्रस्तुत गर्ने,

(छ) पत्रपत्रिकाको स्तर ,आकार प्रकार आदि विषयमा श्री ५ को सरकारलाई सुझाव प्रस्तुत गर्ने,

(ज) श्री ५ को सरकारलाई प्राप्त हुने पत्रकारिताको छात्रवृत्तिमा अध्ययन गर्न पठाइने उम्मेदवारहरूको योग्यता तोक्ने विषयमा श्री ५ को सरकारलाई सुझाव दिने, र

(झ) प्रचलित पत्रपत्रिकाको गतिविधि एवं वस्तुस्थितिबारे अध्ययन गरी समय समयमा श्री ५ को सरकारलाई रायसहित सुझाव पेश गर्ने ।

४. मूल ऐनको दफा ३१ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ३१ को सट्टा देहायको दफा ३१ राखिएको छ–

३१. अधिकार सुम्पनेः– श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी यो ऐनको दफा ३० बाहेक अन्य सबै दफाहरू अन्तर्गत आफूले पाएको सबै वा केही अधिकार कुनै पदाधिकारीले प्रयोग गर्न पाउने गरी सुम्पन सक्नेछ ।

लालमोहर सदर मिति– २०२७।५।१०।४

आज्ञाले–
रमानन्दप्रसाद सिंह
श्री ५ को सरकारको सचिव ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएकोमा मात्र लागु हुनेछ।